

VERSLAG VAN HET CENTRAAL MUSEUM DER GEMEENTE UTRECHT OVER 1941

Op 2 Januari aanvaardde Jkvr. Dr. C. H. de Jonge het ambt van Directrice, waartoe zij op 24 October was benoemd. Personeel.

Op denzelfden datum traden als wetenschappelijk assistent in tijdelijken dienst Drs. R. v. Luttervelt en als tweede assistente op arbeidscontract Mej. Dra. W. E. J. Jacometti, die m.i.v. 1 September werd aangesteld als 2e schrijfster. Mej. Jacometti verliet den dienst op 15 November. In de plaats van een ambtenaar met kunsthistorische opleiding werd thans voor de administratie en het secretariaat van het Museum een geschoolde kantoorkracht gezocht en gevonden in de persoon van Mej. J. M. J. Mulder, die op 15 November als assistente in dienst trad.

In verband met den gezondheidstoestand van den concierge-hoofdsuppoost J. W. Deetman werd m.i.v. 16 Juni 1941 als waarnemend concierge-hoofdsuppoost benoemd L. G. A. M. Korsten, tevoren 2e schrijver ter Secretarie. De per 1 Januari '41 aangestelde suppoost A. J. Visschers werd op 29 September '41 vervangen door J. C. Stekelenburg.

Teneinde in het vervolg de suppoosten in het genot te stellen van den hun wet-
telijk voorgeschreven wekelijkschen vrijen dag, werd hun aantal met één uitge-
breid. Als suppoost op arbeidscontract werd op 5 October aangesteld A. de Leur.
Door dezen maatregel zal het thans bij normalen gang van zaken niet meer
noodig zijn, hulpsuppoosten in dienst te nemen.

Zoowel het eigen gebouw als het ten dienste van het Museum in gebruik ge-
nommen gedeelte van het gebouw van de Fundatie van de Vrijvrouw van Rens-
woude verkeerden in goeden staat van onderhoud. De directiekamer werd in het
voorjaar verplaatst naar de eerste verdieping, waardoor beneden een zaal vrij
kwam voor het inrichten van een kamer in den stijl van 1840. Aan het einde van
het jaar kwam deze kamer gereed. Het behangsel is in steendruk naar een frag-
ment uit den tijd gemaakt door de firma van Leer te Amsterdam. De vitrage-
gordijnen en draperieën konden vervaardigd worden van neteldoek uit eigen
voorraad. Ten behoeve der assistenten werd eveneens op de eerste verdieping een
kamer in orde gemaakt.

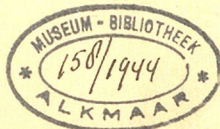
Gebouwen.

De ventilatie van de voor bewaring van kunstschaten van Museum en parti-
culieren in gebruik genomen kelders werd verbeterd. Uit de inkomsten van het
verhuren der kelders werd een bedrag van f 1750,— in het Museumfonds gestort.

De drie lokalen in de school aan de Nicolaasdwarsstraat, als depôttruimte in
gebruik, moesten ten behoeve van de Duitsche weermacht worden ontruimd. Een
gedeelte van de daar opgeborgen voorwerpen werd geplaatst op de zolders van de
Fundatie van de Vrijvrouw van Renswoude, een aantal bijzonder fraaie kasten
in het ontvanggebouw van den Domtoren. Voor de steenen voorwerpen en de
gipsverzameling van werken van Dr. J. Mendes da Costa werd een der beneden-
zalen van het Cathrijne-Convent aan de Lange Nieuwstraat vrijgemaakt.

De bewaking van het Museumgebouw bleek, mede door de ziekte van den
concierge, des nachts geheel onvoldoende, terwijl de brandblusmiddelen, slechts
bestaande uit de brandslangen en een aantal zandkisten met schop o/d boven-
verdieping, geenerlei waarborg boden, om een ramp te keeren of te voorkomen.
In samenwerking met den Inspecteur van de Kunstbescherming werd daarom
sinds 19 October een bewakingsdienst ingesteld o.l.v. den Gemeente-opzichter
W. Stooker, plaatsvervangend hoofd van den Kunstbeschermingsdienst: tijdens
het sluiten van het Museum zijn twee leden van de Kunstbescherming in het

Brand-
blusch-
middelen.

gebouw aanwezig; bij luchtalarm zes. Deze dienst voldoet uitstekend. De kosten van dezen bewakingsdienst worden door het Rijk gedragen, evenals die der uitbreiding van de brandblusmiddelen.

Materieele
toestand
der verza-
melingen.

Onderhoud der schilderijen en voorwerpen:

Door de Fa. Schuurring & Adama werd het schilderij van Isaac Israëls, „de Negerbokser”, tegen schimmel behandeld; het schilderij van Dirk van Baburen „de Graflegging” werd opgespannen. Vier schilderijen op paneel, in bruikleen in verschillende huizen van de Duitsche bezettings-autoriteiten, hadden door de centrale verwarming geleden; deze werden teruggehaald; de kromgetrokken paneelen konden door het Museum-personeel worden behandeld, de bladdering van een dezer schilderijen werd nog niet hersteld.

De toestand van het Utrechtsche schip was in het afgelopen jaar wederom minder gunstig, daar zich opnieuw scheuren vertoonden. Deze werden door den hiertoe bekwamen oud-suppoost J. J. v. Rossum wederom gedicht, waarvoor hem een gratificatie werd gegeven.

De schilderijen en voorwerpen, die in de bergkelders zijn opgeborgen, werden geregeld nagekeken en in orde bevonden.

Werkzaam-
heden.

De tentoonstelling „Hedendaagsche Nederlandsche schilderkunst” bleef tot 9 Januari '42 geopend. De heer J. de Gruyter uit Den Haag hield 11 en 14 Januari een lezing over onze moderne schilders. Een der werken werd door het Centraal Museum aangekocht.

Op 22 Maart werden de in 1940 verworven nieuwe aanwinsten geëxposeerd, hetgeen reeds eerder het geval was met een schilderij en een tekening uit particulier bezit van den in 1940 overleden schilder Dick Ket. Van 24 Mei t/m 2 Juni volgde een kleine tentoonstelling ter gedachtenis van de Utrechtsche componiste en zangpaedagoge Catharina van Rennes, georganiseerd door de commissie, die een gevelplaqueette aan het huis in de Brigittenstraat had aangebracht. Deze tentoonstelling bevatte allerlei souvenirs en voorwerpen van C. v. Rennes, benevens de uitgaven van haar composities; eenige souvenirs werden aan het Centraal Museum geschonken.

In verband m/d viering v/d Universiteitsdag werd een tentoonstelling van Schilderijen der Utrechtsche School van 21 Juni—1 October in het Centraal Museum gehouden. De belangrijkste gebeurtenis i/h afgelopen jaar was echter de zomertentoonstelling v. werken v. Jan Toorop (1 Juli—7 September). Op 15 Augustus hield Dr. Knuttel, Directeur v/h Gemeentemuseum te Den Haag, een boeiende voordracht over het werk van dezen kunstenaar.

In Juli begon, in opdracht v/d Secretaris-Generaal v/h Dept. v. O.W.K., onder leiding van Dr. H. E. v. Gelder, onder-voorzitter v. d. Rijkscommissie v. Advies inzake de Musea, de organisatie v/d inlevering der metalen, waartoe de Directrice v/h Museum als deskundige voor stad en provincie Utrecht werd aangewezen en tevens als hoofd v/h Bureau, dat in het Centraal Museum werd gevestigd. Behalve een werkcommissie van vijf leden werd als secretaresse benoemd Mej. J. M. J. Mulder, die tot 1 November in deze betrekking werkzaam bleef. In het dépôt v/h Museum is thans nog een collectie koper en tin uit alle deelen des lands, die zoo mogelijk behouden zal blijven en waartoe de hoofd-museumdeskundige, in overleg met eenige commissieleden, nadere beslissing zal nemen.

Onder de auspiciën van en ter gelegenheid v/h 25-jarig bestaan v/h Museum ten dienste v/h Onderwijs werd, in samenwerking met de V.V.V. en de plaatselijke afd. v. „Oost en West”, v. 4 Oct. t/m. 2 Nov. een tentoonstelling v. „Indische Kunst” gehouden, opgeluisterd door wekelijksche lezingen.

De per 1 Januari '41 ingestelde Museum-Commissie vergaderde gedurende het afgelopen jaar op 17 Jan., 21 Maart, 27 Mei en 24 Sept. Het behandelde is in

notulen vastgelegd. Ook werd in dit jaar een begin gemaakt met de organisatie van jeugd rondleidingen in het Museum, om belangstelling te wekken voor de beeldende kunst bij de rijpere jeugd. De eerste bijeenkomst werd gehouden op 17 Juni in tegenwoordigheid van 14 leeraren v. Middelbare Scholen. De Toorop- en de Indische tentoonstelling werden in den loop v/h jaar in klasse-verband bezocht; de toegangsprijs hiervoor bedroeg 10 cent.

De uitgifte van schoolkaarten, geldig gedurende één jaar tegen betaling van 50 cent, is in de herziene Museum-Verordening opgenomen.

Mej. Cl. Pronk, photographe en de heer J. Leeuwenberg, stelden uit de voor- naamste steen- en houtsculptuur v/h Gemeentelijk en Aartsbisshoppelijk Museum een kalender samen voor '42, getiteld: „Middeleeuwen spreken tot U”.

Ook voor het maken van filmopnamen werd eenige malen de medewerking v/h Centraal Museum gevraagd, o.a. door N.V. Gerritsen & Van Kempen te Zeist voor een documentaire film over antiek zilver uit de 17e en 18e eeuw, welke opnamen gemaakt werden i/d. stijlkamers van dien tijd i/h Museum. Ook de N.V. Nederland Film te 's-Gravenhage maakte i/h Museumgebouw eenige opnamen voor een historische film, getiteld: „In Holland staat een Huis”. Aan Ir. L. Kalf, verbonden a/d Philips' Gloeilampenfabr. te Eindhoven, werd toestemming verleend tot het maken v. photographische opnamen v/e Museumzaal, die door eenvoudige half-indirecte armaturen is verlicht, ten dienste v/e door hem te schrijven boek over „Kunstlicht i/d architectuur”.

Met de scheiding v/h Archief en het Museum sedert 1 Jan. '41, kwam het Centraal Museum i/h bezit v/d kunsthistorische handbibliotheek, die tot dusver berustte o/h Gemeente Archief. Deze bibliotheek van ± 410 werken werd gerond door den assistent v. Luttervelt.

Voorts werden de gewone werkzaamheden verricht, zooals het bijhouden v/h kaartstelsel der verzamelingen, de administratie der kunstschaten van particularien, het beschikbaar stellen van fotomateriaal en gegevens over de Utrechtsche Schilderschool voor studietoelinden. Ook verstrekten het Museum wederom inlichtingen over Utrechtsche kunstenaars a/d Redactie v. Thieme-Becker's Künstlerlexikon te Leipzig.

De oorlog drukte ook in het afgelopen jaar zijn stempel o/d toestand v/h Museum. Het grootste gedeelte der kostbare Museumverzamelingen bleef in de kelders opgeborgen. Toch ondervond het Museum geen gebrek aan belangstelling. Het Genootschap Kunstliefde schreef voor zijn leden een prijsvraag uit, waarin een historisch juiste afbeelding v/d Geertekerk met omgeving werd gevraagd; de eerste prijs werd toegekend a/h schilderij v/d Utrechtschen schilder Jan van Ham; het werd door Dr. W. C. Schuylenburg a/h Centraal Museum geschonken.

Als gevolg v/d. verplichte inlevering v. metalen werd het Museum verrijkt m/e groot aantal koperen en tinnen voorwerpen, die als voorwerpen v. volkskunst, dan wel om hun kunstwaarde, van inlevering waren uitgesloten en thans door de eigenaren a/h Museum werden geschonken.

Met groote erkentelijkheid mag hier gewag gemaakt worden v/h feit, dat Dr. F. H. Fentener v. Vlißingen het voor Utrecht zoo hoogst belangrijke drieluik der familie v. Lochorst door Jan v. Scorel, dat hij sedert 1928 in bruikleen had gegeven, thans ten geschenke a/h Centraal Museum aanbood. Voorts moge i/h. bijzonder vermeld worden een Carolingisch ijzeren zwaard uit de 9e eeuw, dat werd opgegraven a/d Vecht tegenover de Kininefabriek te Maarssen en dat door de Directie v/d N.V. Nederl. Kininefabriek aldaar, aan het Museum werd aangeboden.

Ten geschenke werden verder ontvangen:

1 schilderij v. Dick Ket: „Stilleven”, v/d. ouders v/d. kunstenaar;

1 schilderij v. Jan Veth: „Portret v. Mevr. v. Rennes”, v. d. heer Jac. v. Rennes; vier aquarellen v. Jan Boon: „Bloemen en vruchten”, v/d Directie v/d N.V.

Aanwinsten
en verlie-
zen.

Amsterdamsche Superfosfaatfabr. te Utrecht; 1 ets v. J. Liefland: „Pleitje” en 1 ets v. H. J. H. Rijkelykhuijzen: „Boschlandschap”, v/d heer H. J. Holgen te Amsterdam; 3 pentteekeningen v. Gretha Pieck, v/d ouders v/d kunstenaars; 10 etsen v. Henriëtte Reuchlin-Lucardie, v/d kunstenaars; 6 litho's v. Bruno v. Straaten: „Landschappen”, v/d heer J. Knoef te Amsterdam; 1 marmeren borstbeeld v. Nic. Beets op rood granieten voetstuk door F. Stracké, v. Mr. N. Beets te Amsterdam; 1 bronzen schaal m. décor „Zwaardvischjes i/d branding”, v. Tjipke Visser, v. Dr. W. C. Schuylenburg te Utrecht; 1 pijparden Christuskopje (fragment), v/d heer M. Mogrobi te Amsterdam; 1 bronzen penning, aangeboden a/d Commissie voor aangehouden lading, v. d. heer G. H. Crone; 1 bronzen plaquette geslagen ter gelegenheid v/d 70en verjaardag v. Prof. Dr. Ernst Cohen, v. N.N.; 1 dito v. h. 35-jarig bestaan v/d Utrechtsche philatelisten-vereeniging, v. Majoor W. G. de Bas, voorzitter dezer vereeniging; 1 kwart Nederl. gulden geslagen te Utrecht voor de W. I. Compagnie, v. Dr. W. C. Schuylenburg; 1 mahoniehouten bonheur du jour (1840) en 2 mahoniehouten maquetterietafels (1860), v. d. heer G. Ribbius Peletier te Utrecht; 2 gedreven koperen schoorsteenhandvatsels (17e eeuw) v. jhr. L. v. Loon te Doorn; 1 Engelsche koperen stoeltjesklok ($\pm$ 1700), v. Mevr. E. M. Vitranga-de Wal; 2 lappen velours d'Utrecht, 1 fragment gestreept sits, 1 mahoniehouten vuurscherm (begin 19e eeuw), 1 zwart houten vuurscherm m. vaantje (midden 19e eeuw), 1 zwart houten guéridon m. geborduurd blad (midden 19e eeuw), 2 bellekoorden, 1 geborduurde stoelbekleding, 1 geborduurde turfkist, 2 kussens geborduurd in kruissteek, 1 geborduurd voetkussen, 2 witglazen petroleumlampen m. zeshoekige transparantjes, 3 raamtransparantjes, 1 potje v. robijn glas, 1 rose glazen vaas, 2 wit glazen vazen, 1 karaf m. beker en schaal, 1 wit glazen karaf op schotel, 1 waschstel merk „Pisello”, 2 blauw porcelainen bloempotten m. bloemmotieven beschilderd (1879) Sévres, alles 19e eeuw, 1 groen aardewerk cache-pot, Gouda 20e eeuw, 1 legkaart v. Zuid-Amerika, 18e eeuw, 1 kristallen bakje m. zilveren handvat, 1 inktstel; 2 blauw glazen potjes o/e zilveren schaal, 2 ijzeren brievenstandaards, 1 verzilverd ovaal bijouerie-doosje, 1 kwartierstaat Mansveld-Bongart, 2 litho's achter glas, gezichten op Delft, 1 ovale staalgravure in lijst, 1 aquarel, riviergezicht, achter glas, 1 parfumblander (empire), 1 tinnen kokertje voor waslucifers, 3 tinnen bekertjes en 2 tinnen kannetjes, 1 koperen glazenpuut, 1 koperen olielampje, 1 koperen blaker en 2 bakjes v. koperen blakers, 1 koperen vijzeltje m. stamper (speelgoed), 1 geelkoperen vischpan, 1 koperen fornuisketel, 1 roodkoperen braadslee, 5 koperen pannen, 1 koperen schuimspaan, 2 koperen petroleumlampen, 1 theeketel op onderstel, 61 livreiknoopen, 1 blauwgroen zijden besteedster, 4 wandelstokken, 1 naaimachine, 2 opvouwbare lorgnons, 1 wit batisten zakdoek m. monogram, alles 19e eeuw, namens Jkvr. I. S. Martens v. Sevenhoven te Wiesbaden; 1 gouden dameshorloge, midden 19e eeuw en 5 koperen pijpenbakjes, v. Mevr. E. M. Vitranga-de Wal; 6 verguld koperen embrassehouders, v. N.N., 1 koperen theebus, 1 koperen vischenmer, 3 koperen treeftjes, 1 koperen schuimspaan, 1 koperen beddepan, alles 17e/18e eeuw, 1 koperen glazenpuut, 1 koperen weegschaal, beide 19e eeuw, v. Mevr. P. de Clercq te Naarden; 1 geelkoperen kolenhoed, 19e eeuw, 1 koperen braadpan, 1 koperen pan m. deksel, beide 18e eeuw, v. Mej. M. v. Vollenhoven te Zeist; 1 bloempot, Gouda aardewerk, 1902, 2 blauw glazen vazen, midden 19e eeuw, v. Mr. Dr. P. C. Witte uit den boedel v. Mej. Witte te Utrecht; 1 rood en 1 grijs aarden kannetje, beide 15e eeuw, gevonden op de terreinen v/d Nederl. Spoorwegen, v/d Nederl. Spoorwegen; 4 scherven, 9e eeuw, en 8 ruw bewerkte stukken steen, opgegraven a/d Vecht tegenover de Kininefabr. te Maarsse, v/d Directie v/d N.V. Nederl. Kininefabr. te Maarssen; een fragment v/e lijst, namen v. leden v/h chirurgijngilde, v/d heer J. C. Peters te Utrecht; een zinnebeeldige voorstelling v/d Schola Cantorum v. Mevr. Catharina v. Rennes, 1927, 1 metalen fluitje, de eere-medaille voor Kunsten en Wetenschappen v/d Huisorde v. Oranje-Nassau m/d daarbij behorende acte en statuten, de versier-

selen v. Ridder i/d Orde v. Oranje-Nassau met de daarbij behorende acte, 1 insigne v. Soroptimiste, 1 insigne v. eereid der vereeniging Zanglust, 2 dirigeerstokjes, een gedenkalbum, samengesteld b/h tienjarig bestaan v/d muziekschool v. Catharina v. Rennes, een feestnummer v. Belcanto, 1927, een gedenkboek met handteekeningen, 1927, „Het Roode Boekje”, een foto v/h geboortehuis v. C. v. Rennes, 3 portretten v/d componiste en 3 v. haar ex-libris, ontworpen door Mevr. Midderigh-Bokhorst, uit de nalatenschap v. Mevr. C. v. Rennes; 1 album m. handteekeningen aangeboden aan Dr. A. J. v. d. Weyde bij zijn 50-jarig jubileum, v. Prof. Dr. J. M. Baart de la Faille te Utrecht; 1 balk m. familiewapens, afkomstig uit een schouw i/h huis Plompetorengracht 19, v/h Bestuur v/d Raad v. Arbeid te Utrecht; 1 kindermutsje m. groen gazen sluier, v. Jhr. Mr. Dr. E. A. v. Beresteyn te 's-Gravenhage; 1 zomermantel v. beige laken, ± 1900, v. Baronesse de Geer-Röell te Utrecht; 1 wolopwinder en 1 handwerkplombe, beide 19e eeuw, v. Jkvr. Dr. C. H. de Jonge te Utrecht; 1 gebreide kinderjurk, 1 schouderkraag m. rugstuk, 1 strook geappliqueerde kant, alles 19e eeuw, v. Mevr. S. Margadant-Schwarzenbach te 's-Gravenhage; 1 geborduurde reistasch m/h wapen v/d fam. v. Nellesteyn, 1 geborduurd bellekoord, 1 paar geborduurde pantoffels m/h wapen v/d fam. v. Tuyll, alles 19e eeuw, v. Mevr. H. E. H. Quarles v. Ufford-v. Hengst te Bithoven; 1 paar kinderschoentjes, 1 kindermutsje, 1 paar mouwtjes, 1 essenhouten tafelborduurdruk, alles 19e eeuw, v/d heer H. M. Mostert te Utrecht; 1 avondjapon v. geel neteldoek, ± 1855, 1 zomerjapon v. witte voile, ± 1885, een verzameling poppenkleeren, v. Mevr. M. v. Raders te Utrecht; 1 rijtuigparasolletje ± 1860, 1 hoedje v. wit gaas, 1866, 1 geboorte-speldenkussen, ± 1860, 2 linnen manchetjes m. kant, 1880, 1 paar à-jour gehaakte kinder-mitaines, 7 geborduurde kindermutsjes, 1 zwart vurenhouten koffertje, alles 19e eeuw, een toestel om Overijsselsche mutsen te plooiën, verschillende onderdeelen v. costuums, legaat v. Jkvr. J. de Savornin Lohman te Zeist.

Aankopen. Uit het Museumfonds werden aangekocht:

1 schilderij v. J. P. C. Zrolman, Interieur i/h gebouw „Kunstliefde”, 1856; 1 schilderij v. S. Moulijn „Berken o/d Hulsthorster Heide”; 1 schilderij v. C. B. Ritsema „Meisje in 't wit” (m. hulp v. particulieren); 5 etsen v. J. Both naar A. Both „De vijf Zintuigen”; 3 gewasschen teekeningen v. J. C. Martens v. Sevenhoven „Gezichten i/h landgoed Beukenburg” bij Maartensdijk; 2 portretgravures naar J. M. Quinkhard; 28 etsen v. A. Waterloo; 1 gewasschen tekening v. N. Wicart „Gezicht o/h dorp Scherpenzeel”; 1 voorsnijmes en -vork m. gedamascéerd zilveren heft, midden 19e eeuw; 1 Nederl. Ducaton, 1692; 1 halve Nederl. Ducaton, 1787; 1 dubbele Groot; de laatste 3 werden verworven door ruiling m. bijbetaling voor een te Utrecht gevonden gouden Ducaat, 1776.

Met de verzamelingen werden vereenigd: 1 blauwe tegel, 17e eeuw, opgegraven te Vechten, toegewezen door den Officier v. Justitie te Utrecht, 1 fundatiesteen v/d kegelbaan v. sociëteit „De Koophandel” 1792, afkomstig uit de afbraak v. huizen a/d Walsteeg; 5 paarste tegels m. bloemranken, afkomstig uit de afbraak v/e huis a/d Florastraat.

Bruikleen. In bruikleen werden ontvangen: 1 schilderij v. Abraham Bloemaert „Graflegging”, v. Dr. A. Heppner te Amsterdam; 1 schilderij v. Gerard Honthorst „Harpspelende Koning David”, v. Dr. P. B. V. Quartero te Rotterdam; 2 schilderijen v. Paulus Moreelse „Portretten v. Arnoud v. Buchell en zijn echtgenoot”, v/d heer S. Kool te Amsterdam; 1 schilderij v. Jan v. Scorel „Mansportret”, v. Mevr. A. v. Foreest-Beets te Heiloo; 1 schilderij v. Jan v. Scorel „Madonna”, v. Dr. F. H. Fentener v. Vlissingen te Utrecht; 2 portretten v/e Noord-Nederl. Meester, 1e helft 19e eeuw, voorstellende Mevr. Martens-Craey-vanger en Mevr. Martens-Strick v. Linschoten, v. Jkvr. A. N. en Jkvr. J. B. Martens v. Sevenhoven te Arnhem en Jhr. J. C. Martens v. Sevenhoven te Almen; 1 schilderij v. B. de Poorter „Portret v/d schilder J. W. Bilders”, 1 schilderij v/e Nederl. Meester ± 1825 „Riviergezicht”, v/h Stedelijk Museum te Amsterdam;

10 wapenborden v/d Burgemeesteren, Raden en de Vroedschap, Edelen ende Ridderschappe, Geëligeerden, Ridderhofsteden, Presidenten en Ordinaris Raaden i/d Hove Provinciaal v. Utrecht, v. Jhr. Ds. J. L. A. Martens v. Sevenhoven te Utrecht en Jhr. Mr. A. M. Martens v. Sevenhoven te Arnhem; 6 gekleurde mezzotinten achter glas. m. voorstellingen naar Fénelon's *Télémaque*, 18e eeuw, 3 stukken velours d'Utrecht, afkomstig v/h behang uit het huis Janskerkhof 16, 1 groen glazen bowlpot, 18e/19e eeuw, 2 koperen kaarsenkronen, 19e eeuw, 1 verguld koperen pendule m. 2 kandelaars, 19e eeuw, v. Jkvr. I. S. Martens v. Sevenhoven te Wiesbaden; 2 vergulde kandelaars en een tweedeelige spiegel in verguld houten lijst, beide $\pm$ 1840, v. Jkvr. E. Rendorp te Driebergen; 10 tapijtjes v. Jhr. L. v. Loon te Doorn; een 18e eeuwse glazen kast m/e verzameling v. 21 poppen, poppenkleeren, speelgoed, serviesjes, enz., benevens 2 poppenkamers, v/d Erven v. Mevr. L. V. Korthals v. Schooten-Obreen; 1 pijpenrek 19e eeuw, v/d heer G. A. Evers te Utrecht.

Uitgeleend werden: Aan de tentoonstelling v/d Nederl. Beeldhouwerskring een steenen Vrouwenkop v. P. Starreveld en a/d eere-tentoonstelling Dr. J. Mendes da Costa 21 kleine beeldhouwwerken v. Dr. J. Mendes da Costa, beide i/h Stedelijk Museum te Amsterdam; eveneens aldaar a/d tentoonstelling ter gelegenheid v/d 60sten verjaardag v. Betsy Westendorp—Osieck een schilderij v/d schilderes, getiteld „Het Roode Hoedje”; a/d tentoonstelling ter gelegenheid v/d 60sten verjaardag v. Jan Sluyters een schilderij v/d schilder voorstellend „Vrouwelijk Naakt”. Aan de zomertentoonstelling „In Holland staat een Huis” i/h Stedelijk Museum te Amsterdam de portretten v. F. J. Brands en A. M. Brands—Haan door H. J. P. Hanau, de portretten v. J. P. v. Mansvelt en I. v. Mansvelt—v. d. Breggen Paauw door J. H. Neumann, 2 zeskantige nachtkastjes (empire), 1 theestoof met ketel 1830, 1 ronde geborduurde tafel 1850, 2 koperen kaarsenkroontjes 1850, 5 koperen pijpenbakjes 1850, 2 embrasse-houders 1850, 2 stel groene gordijnen, 1 Deventer tapijt (midden 19e eeuw), 1 koperen rand voor een haard 1860, 1 turf-kist m. borduurwerk 1870, 1 kachel 1880, 1 koperen vaas m. voetstuk 1880, 1 glazen karafje m. beker en schaal, eenige oude costuums en een collectie oude juweelen (14 nummers). Aan de v. d. Valk-tentoonstelling i/h Gemeentemuseum te 's-Gravenhage 1 schilderij v. M. W. v. d. Valk „Landschap”; a/d tentoonstelling v. Hedendaagsche Nederl. schilderkunst i/d Rotterdamschen Kunstkring 1 schilderij v. Pyke Koch „Zelfportret” en 1 schilderij v. Coba Ritsema „Meisje in 't wit”, beide eigendom v/h Centraal Museum; a/d tentoonstelling i/h Anatomisch Instituut, Janskerkhof, b/d Vergadering v/h Genootschap v/d Geschiedenis der Geneeskunde 1 schilderij v. J. Kieft „Portret v. J. H. Verheyen”; a/d tentoonstelling van moderne Italiaansche kunst i/h Stedelijk Gymnasium te Utrecht 2 schilderijen v. Severini, voorstellende een Harlekijn en een Clown; a/d tentoonstelling v. Utrechtsche Beeldhouwers i/h St. Bonifaciuslyceum te Utrecht 2 beeldhouwwerken v. W. v. Kuilenburg „De moeder v. Jan van den Doem” en „Vreugde” (2 paarden); a/d tentoonstelling „Het Speelgoed”, als Kersttentoonstelling georganiseerd door de V.V.V. en door het Museum ten dienste v/h Onderwijs i/d Willem de Zwijgerschool een collectie poppenmeubels of modellen.

Voorts werd tot wederopzegging toe in bruikleen afgestaan a/h Gewestelijk Bureau voor Arbeidsbemiddeling te Utrecht 1 schilderij v/e Nederl. Meester, 2e helft 17e eeuw, voorstellende een Familiegroep.

Uit bruikleen teruggenomen werden:

Door Dr. A. Heppner te Amsterdam 1 schilderij v. Abr. Bloemaert „Graflegging”; door L. Graaf v. Limburg Stirum te Noordwijk 1 schilderij v. Jan v. Scorel „Portret v. Bisschop George v. Egmond”; door Douairière v. Forest—Beets te Heiloo 1 schilderij v. Jan v. Scorel „Mansportret”; door Mevr. de Wed. Dr. K. J. Pen te 's-Gravenhage 1 schilderij v. H. Ter Brugghen „Lachende Man”; door de Erven Dr. C. J. K. v. Aalst te Amsterdam 1 schilderij v. W. v. d. Velde d. J. „Zeeslag bij Kijkduin”; door Dr. H. v. d. Vuurst de Vries te Utrecht 1 schil-

derij v. Jan Sluyters „Vrouwelijk Naakt”; door den heer A. Bloembergen te Bilt-hoven 1 gekleurde krijtteekening v. Dick Ket „Knotwilg”; door den heer A. Wal-ler te Utrecht 1 schilderij v. Dick Ket „Stilleven”; door den heer J. H. v. Heek te 's-Heerenberg 1 Romaansch Madonnabeeld; door Jhr. L. v. Loon te Doorn 1 notenhouten hoekstoeltje, Louis XIV, 1 bergère Louis XV, 1 vergulde bergère, 1 fauteuil Régence, 1 18e eeuwsch vuurscherm, 43 tapijten; door den heer P. Daub te Utrecht 465 stuks aardewerk, 19e- en 20e-eeuwsh.

Ingeleverd werden a/d. Inspecteur-Generaal der Nederl. Politie: Het vaandel m. 143 medailles, voorzittershamer, insignes, beelden, platen enz. v/d opgeheven Vrijwillige Burgerwacht, geschenken v/h Bestuur.

Overgedragen werden de hieronder genoemde historische voorwerpen aan ver-schillende musea in den lande, waar zij krachtens hun vindplaats of hun aard thuis behooren. De volgende musea aanvaardden deze schenking: de Oudheid-kamer te Aalten 1 Jacobakannetje; het Historisch Museum der Stad Amsterdam te Amsterdam 1 papieren kokertje, waarin 9 vuurmakers, afkomstig uit een reis-nécessaire, gebruikt in 1785 door een Amsterdamsch magistratuur, die de wijk naar het buitenland moest nemen, 1 notitieboekje v. Albertus Venrooy, een gezicht op het IJ, transparant geschilderd op 3 achter elkaar geplaatste glazen en gevat i/e houten kastje; het Gemeentemuseum te Arnhem 1 bronzen messenhecht m. leeuwenkop (later geschonken a/h Streekmuseum „Veluwezoom”), gevonden i/d Lijmers, 1 Jacobakannetje, gevonden i/e vijver v/h landgoed Biljoen; het Leger-museum te Doorwerth 1 armband v. Oranje-laken m. 3 strepen v. zilvergallon, afkomstig v/e kapitein v/d Nederl. Landstorm in 1813; 1 koperen dekselplaat v/e draagbare legerapothek tijdens het Fransche Bestuur, voorstellende den ge-kroonden adelaar m. opschrift: „Regne de Napoleon, Ministre du Cts. Montalivet. Médicaments pour les épidémies”; het Stedelijk Museum te Gouda 1 glasruit in vergulde lijst, waarop geëtst een vers door Leonard Venroy, 1773; het Oranje-Nassau Museum te 's-Gravenhage 1 portret v. Prins Willem V, gravure door J. Houbraken naar C. T. P. Haag; het Museum De Lakenhal te Leiden 1 bronzen messenhecht m. rijke ornamenten, waarin de sporen v. émail, gevonden i/d wal te Leiden, 1 looden kandelaar, afkomstig uit het Brouckhovenhofje te Leiden; het Museum v/h Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen 1 ijzeren hamer m. steel, afkomstig uit de overstroemde stad Reimerswaal; het Gemeentemuseum te Nij-megen 1 stalen degen m. inscriptie „Frans v. Demmelradt. Zwaardveger à Ni-megen”; het Gemeentemuseum te Rotterdam 1 ijzeren kogelslot m. sleutelgat, gevonden onder de overblijfselen v/h kasteel Heerjansdam op IJsselmonde; de Oudheidkamer voor Tiel en Omstreken 4 vloertegels, 16e eeuw, gevonden i/d wal te Tiel, 1 kan v. grijze aarde, gevonden op een uiterwaard bij Tiel, 1 kogelpot, ge-vonden te Kesteren; het Museum voor het Onderwijs te Utrecht 1 ijzeren maliën-kolder, 1 ijzeren spoor m. 6 punten, 1 ijzeren helm m. kam, 1 ijzeren zwaard m. georneerd vest en stootkrans v. gedraaid ijzer, 1 ijzeren baard en punt v/e hellebaard, 1 kogelpot, 2 Jacobakannetjes, 1 kannetje; het Aartsbisshoppelijk Mu-seum te Utrecht 1 Paas(vrede)kus)bordje, waarop afgebeeld een beweening, 1 ronde looden plaat, waarop een Jerusalemkruis, 1 bronzen beeldje, voorstellende Christus a/h Kruis, 1 plat looden beeldje, voorstellende Christus a/h Kruis m. stralenkrans om het hoofd, 1 looden zegel v. Paus Nicolaas V, 1 looden zegel v. Paus Innocentius IV, 1 looden hartvormige reep m. opschrift „Ave Maria Gratia”; de Oudheidkamer te Zaltbommel 1 bekertje v. grijze aarde, gevonden a/d Waal te Zuilichem.

Bibliotheek. De kunsthistorische handbibliotheek boekte de volgende nieuwe aanwinsten, naast het gebruikelijke aantal jaarverslagen en eenige catalogi, *door schenking:* v/h Gemeente-Archief: Jkvr. Dr. C. H. de Jonge, Jan v. Scorel; Mr. S. Muller Fzn., Catalogus der Bibliotheek over Utrecht, 1881; Mr. S. Muller Fzn., Supplement op den Catalogus der Bibliotheek over Utrecht, 1906; van Jkvr. Dr. C. H. de Jonge: Jkvr. Dr. C. H. de Jonge, Een eeuw Nederlandsche Mode 1825—

1925; v. d. heer M. Schulman: M. Schulman, De munten m/h opschrift TRAIEC-TUM door de Graven v. Gelderland Hendrik 1134—1181 en Otto I 1182—1207 te Zutphen geslagen, overdruk uit het Jaarboek voor Munt- en Penningkunde 1940; v/d heer K. E. Simon, Jan Steen und Utrecht, overdruk uit het Pantheon April 1941; v. Mr. G. P. v. Tienhoven: Jkvr. Dr. C. H. de Jonge, Paulus Moreelse; v/d Vereniging „Oud Utrecht”: Jaarboekje v. Oud-Utrecht, jaargangen 1929, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939; Maandblad v. Oud-Utrecht, jaargangen 1932, 1933, 1934, 1935, 1937, 1938, 1939; v. Dr. Ir. A. M. de Wild: Dr. Ir. A. M. de Wild, Realiteit en fantasie b/h onderzoek v. schilderijen; benevens de door den heer J. Leeuwenberg en Mej. Cl. Pronk grootendeels i/h Museum opgenomen kalender „Middeleeuwen spreken tot U”, v/d samenstellers.

Door aankoop: J. Braun, Trachten und Attribute der Heiligen I; Dr. A. W. Bijvanck, La miniature dans les Pays-Bas Septentrionaux; catalogus v/d tentoonstelling v. Noord-Nederl. schilder- en beeldhouwkunst vóór 1575, 1913; veilingscatalogus van A. Mak, 21 December 1926; G. Delbanco, Der Maler Abraham Bloemaert; Jan Engelman, Pyke Koch; R. v. Eynden en A. v. d. Willigen, Geschiedenis der Vaderlandsche Schilderkunst; A. M. Hammacher, Mendes da Costa; G. Hoet, De Voornaamste Gronden der Tekonst; Dr. C. Hofstede de Groot, Quellenstudien zur Holländischen Kunstgeschichte, Dl. I t/m XV (dl. III ontbreekt); Dr. G. J. Hoogewerff, Honthorst; Dr. G. J. Hoogewerff, Jan v. Scorel; Jaarboekje v/d Vereniging „Oud-Utrecht”, 1941; Miek Janssen, Jan Toorop; Dr. C. M. A. A. Lindeman, Joachim Anthonisz. Wtewael; Mr. A. Loosjes, Kasteelen, Buitenplaatsen, Tuinen en Parken v. Nederland (3e deel); 41 Jaargangen v. „La Mode Illustrée (1863—1903); S. Moulijn, De eerste jaren der lithographische prentkunst; S. Moulijn, De Lithographische prentkunst; Crispijn v. d. Passe Jr., Schrinwerkerswinckel, 2e druk (ingebonden bij Vignola); B. Reith, Practica; Repertorium betreffende Nederl. Monumenten v. Geschiedenis en Kunst, uitgegeven door den Nederl. Oudheidkundigen Bond; P. T. A. Swillens, Pieter Jansz. Saenredam; Toorop-nummer, Wendingen; Adam v. Vianen, Modelles artisticiens, uitg. 1892; F. G. Waller, Biographisch woordenboek v. Noord-Nederl. graveurs.

Bezoek.

+ 5517

Het aantal bezoekers v/h Museum bedroeg 12955 (v. j. 11286), verdeeld als volgt 1483 bezoekers v. f 0,20, 105 v. f 0,10, ~~5167~~ kosteloos, voor de Toorop-tentoonstelling 4263 v. f 0,25, 1842 v. f 0,10 en 89 v. f 0,40 (lezing m. rondleiding v. Dr. G. Knuttel Wzn.), kosteloos 10.

Bovendien werd de tentoonstelling v. Hedendaagsche schilderkunst bezocht v. 1—19 Jan. door 2061 bezoekers, waarvan de entreegelden evenwel niet door het Museum werden geind, doch door een vaste uitkeering v. f 25,— p. week werden ontvangen.

Verkoop
Museum-
uitgaven.

Van den catalogus v/h Historisch Museum werden verkocht 3 exemplaren, v/d schilderijencatalogus 56, v/d cat. v. Schilderijen der Utrechtsche School, uitgegeven ter gelegenheid v/d zomertentoonstelling in verband m. de viering v/d Universiteitsdag 231, v/d Wegwijzer door het Museum 129, v/h albumpje m. prentbriefkaarten 0, v/d geillustreerde beschrijving v/h Poppenhuis 5, v/d catalogus der Toorop-tentoonstelling 1823. Voorts werden verkocht: foto's 57, foto-briefkaarten 81, foto-briefkaarten v/h Utrechtsche schip 47, t/e gezamenlijk bedrag v. f 58,35, terwijl foto-kaarten naar schilderijen v. Toorop, op de tentoonstelling verkrijgbaar, tot een aantal v. 1340 werden verkocht.

De Directrice van het Centraal Museum,

Jkvr. Dr. C. H. DE JONGE.